

Hoofdkop = De middeleeuwen herleven in Nieuw-West

Intro = De broers Peter (44) en Ernst (46) Borse noemen zichzelf pelgrims en wanen zich in de middeleeuwen. Beide mannen werken al vijftien jaar in Archeon. Ernst woont er ook en schreef het boek Pelgrim Poorterpoët. Peter runt in Geuzenveld-Slotermeer een Bed and Breakfast voor pelgrims.

Credits = Tekst: Marloes de Moor, Foto: Dingena Mol

Aan de straatkant van de Jan Postmahof staat een Volkswagen Golf GTI met verlaagd chassis en een obsceen grote uitlaat. Marokkaanse jongens in strakke synthetische shirtjes dreuntelen er omheen. Eentje geeft af en toe gas. Ze mompelen over 'zestien kleppen' en 'lichtmetalen velgen'.

Zo'n tien meter daarboven staat Peter Borse op zijn balkon, als een mythisch figuur. Zijn grijze haar omkranst een fijn getekend, bijna vrouwelijk gezicht. Hij wuift naar zijn broer Ernst die net komt aan fietsen en tuurt vervolgens in een denkbeeldige verte. Denkbeeldig, want zo ver valt er niet te kijken in de dichtbebouwde woonwijk. De jongens scheuren weg in de Golf. Peter lijkt er niets van te merken. Broer Ernst komt hijgend aan en verontschuldigt zich: "Ik ben wat later want ik móest onderweg even proeven of wilgenbast naar aspirine smaakt." Hij grijnst guitig: "En het toeval wil dat ik toen een andere middeleeuwer tegenkwam!"

Dat mag inderdaad een bijzonder toeval heten in een buurt als Geuzenveld-Slotermeer, begin juli 2011.

De broers Peter en Ernst Borse besloten vijftien jaar geleden het roer om te gooien en hun leven verder voort te zetten "in de middeleeuwen" Dat klinkt wat raar, en voor sommigen zelfs volslagen kierewiet, maar voor Peter en Ernst was het een betrekkelijk normale stap. De middeleeuwen vonden ze nu eenmaal "een verdraaid interessant tijdperk". De mensen aten biologisch, producten werden nog ambachtelijk gemaakt en het leven was kortom sober en eenvoudig.

Hun middeleeuwse avontuur speelde zich aanvankelijk vooral af op fantasyfairs. Tijdens rollenspelen namen ze deel aan queestes met tovenaars, draken en ridders. "Prachtig vond ik die zwaardgevechten!" roept Ernst.

Zijn broer zwijgt. Om zijn lippen speelt een breekbare glimlach.

Achteraf bezien, toen de broers zich bij een écht middeleeuws genootschap aansloten, bleken ze al die tijd voor joker te hebben gelopen in hun synthetische nep-middeleeuwse kleding. "Maar dat hebben we hersteld: na een paar jaar hadden we de beste uitrusting van het hele genootschap!" verzekert Ernst.

Ze dragen nu mantels van lakense wol die de stof uit de middeleeuwen dicht benaderd. Aan het schouderstuk zit een kaproen vast en eronder is onderrok en hemd bevestigd. Ook hun namen pasten ze aan. Ze kwamen ter wereld als de gebroeders Boers, maar gaan nu als Borse door het leven.

Omdat er maar weinig plekken in Nederland zijn waar je naar hartelust middeleeuws kunt leven, zochten zij hun heil binnen de stadsmuren van Archeon. Ernst en Peter gingen aan de slag als schoenmaker en poorter. Tussendoor bakken ze brood en bereiden ze warme maaltijden in de grote kookpotten die op het houtvuur staan. Ernst woont zelfs in het historisch attractiepark. "Als de bezoekers naar huis zijn, werk ik in de tuin. Gras maaien met de zeis en sloten uitbaggeren."

<tussenkop> Lemen muren

Een hobby hebben is één, maar jezelf in een middeleeuws gewaad hijsen en een nieuw leven beginnen binnen de stadsmuren van Archeon is toch andere koek. Zeker voor twee technisch onderlegde mannen die onder contract van KPN het eerste internetplatform bouwden en de mobiele telefonie op gang hielden. Peter rekende uit dat het kijken van youtube-filmpjes verantwoordelijk is voor één procent van de CO2-uitstoot: "Het equivalent van alle vliegbewegingen bij elkaar." Dit wilde hij als elektrotechnisch ingenieur niet meer op zijn geweten hebben. En ook Peter zag het met die mobiele telefonie niet meer zo zitten. Wat nu? Geschiedenis had hen altijd al gefascineerd. Als jongens speelden ze op een voetbalveld de Tweede Wereldoorlog na, met schaalmodellen van legervoertuigen en poppetjes. Acht uur deed Peter over het schilderen van zo'n poppetje. "En hij hadden er duizend van," zegt Ernst. Als gevolg daarvan Peter overwoog nog even om op zijn achttiende te solliciteren voor legerofficier. "Ik wil het leger van binnenuit mooier maken," vertelde hij bij zijn sollicitatie en werd vervolgens bij de ongediertebestrijding geplaatst. Het leger bleek bij nader inzien niet zijn roeping te zijn: hij was er te pacifistisch voor. Toen dienden zich ruim tien jaar later ineens de middeleeuwen aan. Deze uit de hand gelopen hobby is inmiddels in alle facetten van hun leven doorgevoerd. Het huis van Peter is ingericht naar middeleeuws idee. Op dikke tapijten staan verschillende houten kisten die versierd zijn met middeleeuwse afbeeldingen. Overal hangen lederen buidels, foudralen en schoenen die ze zelf gefabriceerd hebben. In de vitrine achter de eettafel is een middeleeuws servies opgesteld. Zelfs de isolatiemuren die Peter heeft aangebracht zijn van leem gemaakt.

<tussenkop> Kabouter Plop

Peter is deeltijd docent wiskunde aan het Kennemer Lyceum in Overveen en runt een biologisch Bed and Breakfast aan huis. Hij verblijft daarom niet fulltime in Archeon. Leerlingen weten van zijn dubbelleven en beginnen zelden te proesten als hij daarover vertelt, zo benadrukt hij. "Ik krijg enkel positieve reacties." Op de dagen dat Peter werkt, wandelt hij 's morgens vroeg in zijn middeleeuwse mantel naar Station Sloterdijk. Met een rieten mand vol speltbrood onder zijn arm loopt hij zoveel mogelijk over het gras. In de middeleeuwen had je immers nog geen verharde wegen en de leren sloffen zijn niet berekend op asfalt. En ja, dan krijgt hij van alles naar zijn hoofd. "Kabouter Plop, Robin Hood. Dat gaat al vijftien jaar zo." Peter kan zich er niet druk om maken. "Het is interessant om te horen wat het referentiekader van mensen is." Hij beschouwt zichzelf als een middeleeuwse pelgrim die zijn eindbestemming nog niet bereikt heeft. Goed, hij bereikt wel eens een bestemming, bijvoorbeeld Santiago de Compostela. Maar dat is niet het hoofdoel. "Een pelgrimage is met god in vertrouwen op pad gaan. Ik reis graag te voet, dat is het minst vervuilend voor het milieu. Vliegtuigen mijd ik," vertelt hij. Ook Ernst is een pelgrim, maar van een ander soort dan zijn broer. "Ik ben minder christelijk. Het gaat mij meer om het reizen met zo min mogelijk middelen."

<tussenkop> Vleesverbod

In zijn Bed and Breakfast ontvangt Peter ook weer andere pelgrims.

Er bestaat de mogelijkheid om op doorreis naar Santiago de Compostela een stempel bij de Jan Postmahof halen. In de praktijk blijken pelgrims niet zo gecharmeerd van het stadse Geuzenveld/Slotermeer en logeren er vooral mensen die goedkoop in de stad willen verblijven. Zolang ze niet na middernacht met een bak shoarma onder hun arm komen binnenwaaien, vindt Peter dat prima.

Hij serveert hen een biologisch ontbijt en geeft daarbij graag uitleg over de herkomst van zijn eten. Zo serveert hij een bijzonder brood van emmergraan. "Emmergraan werd zesduizend jaar geleden al verbouwd," vertelt Peter.

Ernst moet dat emmergraanbrood niet: het ruikt naar lijnzaad en dat doet hem aan de schoenmakerswerkplaats denken. Hij kijkt dromerig naar buiten. En profiel lijkt hij dankzij zijn parmantige wipneus jonger dan hij is. Peter heeft ongeveer net zo'n neus, van het type dat je ook wel op prenten in oude sprookjesboeken aantreft, maar hij kijkt er ernstiger bij.

Op docerende toon: "In deze pindakaas zit alleen zeezout en pinda's. De biologische pindakaas van Albert Heijn bevat ook palmolie. Daar wordt dus heel Indonesië voor leeggekap."

Ernst knikt. Hij kent het verhaal, hij kent zijn broer. Die kan nog wel even doorgaan over biogas, demeterboter en zijn waterbesparend toilet, maar Ernst heeft honger. Terwijl zijn broer zich toelegt op het geloof en organisch voedsel, vindt hij een uitlaatklep in schrijven en tekenen. Hij schreef 'Pelgrim Poorter Poëet', een vuistdik boek met vertellingen en middeleeuwse tekeningen. Het hoofdpersonage wordt omschreven een dromer zonder reserves, een schuchtere ijdeltuit, een vreedzame zwaardvechter. En dat zou Ernst zelf wel eens kunnen zijn.

Ineens veert hij op: "Zullen we een Diets lied ten gehore brengen, Peter?"

Hij zet in en zijn kopstem galmt door het huis. Peter zingt ook mee. Hij trippelt vederlicht over het tapijt. Met zijn arm geeft hij de melodie aan. Elk woord wordt uitbundig gearticuleerd, vergezeld van een opgetrokken wenkbrauw. Loepzuiver klinkt het en van een onverwoestbare opgewektheid.

Zingen deden ze veel in de middeleeuwen. Net als vlees eten, knokken, zuipen en ontuchtige seks bedrijven. Maar op die terreinen wijkt Peter iets af van de geschiedschrijving. Soberheid en eenvoud sluiten naadloos aan bij zijn streng christelijk geloof en zijn tot in de puntjes doorgevoerde ecologische levensstijl, maar van vlees wil hij niks weten.

In zijn Bed and Breakfast geldt dan ook een 'vleesverbod'.

Het ouderlijk huis is slechts dertig meter bij Peter vandaan, eveneens aan het Jan Postmahof. De ouders wonen er nog steeds. Geen moment zijn ze verbaasd geweest over de plotselinge verkleedpartij van hun zoons. "We gaan regelmatig met z'n vieren op pad. Zoals laatst naar een kasteelhotel in Gent. Onze ouders kleden zich dan ook middeleeuws. Dat vinden ze prachtig," vertelt Peter.

Ernst logeert tegenwoordig vaak in het ouderlijk huis, omdat zijn ouders in de zomermaanden op de camping aan zee staan. Hij heeft een sabbatical ingelast. "Na vijftien jaar in de middeleeuwen is het goed om er even tussenuit te gaan."

Hij overwoog om in het klooster te gaan, maar het lukte hem uiteindelijk niet die stap te maken. "Daar ben ik net wat te rebels voor." Misschien gaat hij terug naar Frankrijk. Hij mompelt wat over een Frans gezinnetje dat hij moest achterlaten. Frans gezinnetje? Ja, hij kreeg kennis aan iemand. Hij maakt een onhandig gebaar "En toen was daar ineens van alles omheen gegroeid. Een verhaal apart. Dat was nog van vóór de middeleeuwen."

Hij kampt met behoorlijke afkickverschijnselen sinds hij niet meer in Archeon woont. "Het is wennen. Aan alles. Ik ging daar vroeger naar bed. En verder mis ik..."

“Je ritme, denk ik! Je doel!” roept Peter energiek vanuit de hal.

Hij heeft een squashracket tevoorschijn getoverd en vertrekt voor een 21^e eeuws intermezzo. Middeleeuwen of niet: hij moet wel fit blijven.

Ernst aarzelt. “Ja, misschien... Een doel.” Maar het is hoe dan ook tijd voor even wat anders.

Als zijn broer de deur achter zich dicht trekt, onthult hij: “Ik volg vlieglessen en daar wil ik wel mee verder gaan.”